

Full diocesà

18 de desembre del 2022

p5 — Avui retornen els Pastorets de l'Hospitalitat de Lurdes

p7 — Fra Valentí presenta un llibre per a conèixer la tradició del pessebre

NOMÉS L'AMOR HO IL·LUMINA TOT

Ha aparegut la
bondat de Déu i el seu
Amor a la humanitat.

Fes un donatiu

www.caritasdiocesnavic.cat

BIZUM: 02641

ES44 0182 3507 4802 0801 2886

Caritas
Diocesana de Vic

«La verge tindrà un fill, i li posaran Emmanuel, Déu- és-amb-nosaltres»

Diumenge IV d'Advent / Cicle A

Lectura del llibre d'Isaïes

En aquells dies, el Senyor digué a Acaz: «Demana al Senyor, el teu Déu, un senyal prodigiós, tan avall com vulguis, a les profunditats del país dels morts, o tan amunt com vulguis, dalt al cel.» Acaz respongué: «No en vull demanar cap; no vull temptar el Senyor.» Llavors digué Isaïes: «Escolteu, doncs, casa de David: No en teniu prou de fer-vos pesats als homes que fins us feu pesats al meu Déu? Per això el Senyor mateix us donarà un senyal: La noia tindrà un fill i li posarà Emmanuel.»
(7,10-14)

Salm responsorial

Ha d'entrar el Senyor, el rei de la glòria.
[23]

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Pau, servent de Jesucrist, cridat a ser apòstol, destinat a anunciar la bona nova de Déu, que ell ja havia promès pels seus profetes en les escriptures santes. Aquesta bona nova es refereix al seu Fill Jesucrist, Senyor nostre, el qual, pel seu llinatge humà, nasqué de David, però per l'esperit que santifica va ser constituït Fill poderós de Déu des que va ressuscitar d'entre els morts.
Per ell he rebut el do de ser apòstol, missioner del seu nom a gent de tots els pobles, perquè siguin obedients a la fe. Entre aquests hi sou vosaltres, que Jesucrist ha cridat. Als cristians de Roma, estimats de Déu, cridats a ser-li consagrats, us desitjo la gràcia i la pau de Déu, Pare nostre, i de Jesucrist, el Senyor.
(1,1-7)

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

Jesús, el Messies, vingué al món d'aquesta manera: Maria, la seva mare, promesa amb Josep, abans de viure junts es trobà que esperava un fill per obra de l'Esperit Sant. Josep, el seu espòs, que era un home bo, no volent fer-ho saber públicament, es proposava de desfer en secret l'acord matrimonial. Mentre ell hi pensava, se li aparegué en somni un àngel del Senyor que li digué: «Josep, fill de David, no tinguis por de prendre a casa teva Maria com a esposa. És cert que ella ha concebut per obra de l'Esperit

Sant; ha de tenir un fill i li has de posar el nom de Jesús, perquè ell salvarà dels pecats el seu poble.» Tot això va succeir perquè es complís el que el Senyor havia anunciat pel profeta: «La verge tindrà un fill, i li posaran Emmanuel», que vol dir Déu-és-amb-nosaltres. Josep es despertà i, complint el que l'àngel del Senyor li havia manat, la prengué a casa com a esposa.
(1,18-24)

«Josep, fill de David,
no tinguis por de
prendre a casa teva
Maria com a esposa.
És cert que ella ha
concebut per obra
de l'Esperit Sant;
ha de tenir un fill i li
has de posar el nom
de Jesús, perquè ell
salvarà dels pecats el
seu poble»

Per què?

Carles Riera i Fonts, pvre.

Heus ací un interrogant suprem: *Cur Deus homo?* Per què Déu es fa home? (St. Anselm de Canterbury, s. XI). Per obrir un horitzó d'esperança per a tot-hom, ja que la seva veritat s'expressa encarnant-se. Déu —promesa per a la humanitat— és la força que ens sosté i ens transforma.

Va fer el món amb la Paraula, i l'Esperit Sant hi va posar la Música («Maria... es trobà que esperava un fill»).

Jesús ('Salvador'), del llinatge de David, ha vingut per salvar dels pecats el seu poble. És tasca humana deixar que habiti en nosaltres. «Sense nostre Senyor, la terra seria un atzucac», diu el jesuïta i paleontòleg Teilhard de Chardin.

Déu s'obre camí enmig dels nostres interrogants, es fa home per atraure'ns cap a ell, si no ens tanquem en una soledat esquifida. De manera semblant, Déu, per obra de l'àngel, s'obrí a l'interrogant que Josep tenia plantejat quan sabé que Maria esperava un fill.

La fe cristiana ha vist en Jesús de Natzaret l'home exemplar, portador d'un missatge significativament decisiu, el model per excel·lència, l'esdeveniment salvífic culminat a l'arbre de la creu però que viu eternament a la dreta del Pare.

Josep, l'espòs de Maria, ens ensenya a ser servidors de Crist, a confiar en Déu, malgrat els dubtes que la vida ens plantegi.

Que l'Emmanuel, el Déu enmig de nosaltres, es manifesti també a través nostre!

Agenda

Lit. hores: Setmana IV

19 dilluns

—Santa Eva

Jt 13,2-7.24-25a/Salm 70/Lc 1,5-25

20 dimarts

—Sant Domènec de Silos, abat

Is 7,10-14/Salm 23/Lc 1,26-38

21 dimecres

—Sant Pere Canisi, jesuïta i dr.

Ct 2,8-14 o bé So 3,14-18a/Salm 32/Lc 1,39-45

22 dijous

—Sant Zenó i Demetri, mrs.

1S 1,24-28/1S 2/Lc 1,46-56

23 divendres

—Sant Joan de Kety, prev.

MI 3,1-4.23-24/Salm 24/Lc 1,57-66

24 dissabte

—Sant Delfí, bisbe

2S 7,1-5.8b-12.14a.16/Salm 88/Lc 1,67-79

Missa de la nit: Is 9,1-6/Salm 95/Tt 2,11-14/Lc 2,1-14

25 Nadal de N.S. Jesucrist / Cicle A

Festa de precepte

La Mare de Déu de Betlem o del Pessebre

—Santa Eugènia vg. mr.

Is 52,7-10/Salm 97/He 1,1-6/Jo 1,1-18

La imatge

«Maria, promesa amb Josep, abans de viure junts, es trobà que esperava un fill per obra de l'Esperit Sant.» Josep, havent conegut el misteri per un àngel que se li aparegué en somni, acceptà de prendre-la per esposa i accedí a fer de pare de Jesús. El Fill de Déu es va fer «Emmanuel», Déu-és-amb-nosaltres, un dels nostres, i ens revelà el Pare amb el llenguatge humà que havia après de Josep, l'home just, i de Maria, la seva esposa.

El somni de sant Josep (1791).
Vicente López Portaña

El «Pacte Manresa 2022» insta els governs de tot el món a combatre el canvi climàtic

Redacció

El Fòrum Internacional Multireligiós «Cruïlla de Camins» es va tancar a finals de novembre amb la signatura del «Pacte Manresa 2022», que fou signat per líders religiosos de tot el món, col·lectius internacionals de joves i de dones, autoritats locals i assistents als debats i conferències que van tenir lloc a la capital del Bages al llarg de quatre dies. L'alcalde de Manresa, Marc Aloy, i la secretària general de Religions for Peace, Azza Karam, es comprometeren a traslladar les propostes i els compromisos del pacte a altres ciutats, comunitats religioses i organismes nacionals i internacionals, com l'ONU i la Unesco, amb la voluntat que sigui compartit per tots els governs del món.

L'auditori de l'Espai Plana de l'Om de Manresa acollí la signatura del pacte, un document d'abast internacional que insta els governs a combatre el canvi climàtic global i a crear ciutats sostenibles, justes i inclusives. Hi hagué

debats i conferències que reuniren més d'una cinquantena de líders religiosos i representants de col·lectius de més de trenta països del món.

Segons es va fer palès en els quatre dies de debats, i tal com es desprèn del text del pacte, «el canvi climàtic alimenta les crisis socials i mediambientals, que afecten principalment les ciutats, on viu la majoria de la població mundial, inclosos els refugiats i els desplaçats a causa dels efectes d'aquest canvi». Davant una crisi climàtica «complexa», l'enfocament ha de ser «multisectorial, interreligiós, intergeneracional i amb perspectiva de gènere», reconeixent «el valor crucial del lideratge dels joves com a part de la resposta global a la crisi climàtica». Per aquests motius, el pacte insta a «crear ciutats inclusives, segures, resilients i sostenibles», que «puguin pal·liar els efectes de les crisis socials i mediambientals que repercuteixen en tothom, especialment en els més vulnerables».

Avui retornen els Pastorets de l'Hospitalitat de Lurdes

Redacció

L'Hospitalitat de Lurdes arriba a finals d'any amb l'alegria d'haver pogut reprendre les seves activitats tradicionals després que la pandèmia obligués a suspendre-les els últims dos anys. Així, celebren la Festa de Nadal de l'Hospitalitat amb la representació dels Pastorets.

El Full ha entrevistat David Aragüete (Vic, 1975), membre de la junta de l'Hospitalitat i responsable dels Pastorets.

Content de poder tornar a fer els Pastorets?

Si, estem molt contents. Després de no poder-los fer durant dos anys, i l'any passat encara amb restriccions, estem satisfets de tornar-hi en condicions més normals.

Per què són importants els Pastorets per a l'Hospitalitat?

La importància és que amb aquesta representació celebrem Nadal amb les persones de l'Hospitalitat i les que no ho són, que amb els Pastorets descobreixen la nostra entitat, i de passada ens divertim fent aquesta representació i la gent s'ho passa bé.

Són uns pastorets integradors i socials, oi?

Sí, sempre hi participen persones amb alguna discapacitat. Entre altres, és per aquestes persones que fem la festa de Nadal, i la seva participació els aporta alegria i

realització. A més, aquest any, coincidint amb la Marató de TV3 per la salut cardiovascular, destinem la recaptació a aquesta causa.

Com es presenta el 2023 per a l'Hospitalitat?

Amb moltes expectatives, i sobretot que puguem tornar a reunir molta gent en totes les activitats, ja que les farem en condicions més favorables que el pelegrinatge a Lurdes del 17 al 21 de juny i les colònies d'estiu. Com sempre, esperant que més gent ens conegui i vingui a fer aquest voluntariat, sobretot gent jove. El nostre voluntariat està format per molta gent gran, i necessitem una bona base de persones entre 16 i 40 anys, que és el que ens manca. Aquest és el gran repte per a l'entitat en els pròxims anys.

Els Pastorets, avui

18 de desembre del 2022

4 de la tarda

Teatre de l'Escola Pare Coll de Vic

Entrada per c/ Pla de Balenyà (costat centre Normalització Lingüística)

Un Nadal amb llums i ombres, campanya de Càritas

«El poble que caminava en la fosca ha vist una gran llum; una llum ha resplendit per als qui vivien al país tenebrós.»

Un any més, arriba Nadal, aquest temps especial en què celebrem el naixement de Jesús, punt de partença de la nostra fe cristiana.

Déu ens ve a trobar en un infant acabat de néixer, petit i dependent, per fer-se humanitat i fragilitat. Ve i ens recorda que l'Amor és el que fa que puguem posar-nos al lloc dels altres, com ell mateix en encarnar-se en l'alè i el plor d'un infant en un pessebre, en un indret perdut i pobre que passa desapercebut per a la majoria de la gent del seu temps, excepte per a aquells pastors enlluernats per la màgia d'una estrella i unes veus que els xiuxiuegen una cosa increïble que no podem comprendre: «Avui, a Betlem de Judea, us ha nascut un Salvador.»

Avui el naixement del Fill de Déu és més a prop que mai dels pobres i vulnerables. Avui, i malgrat la debilitat de la nostra fe, també ens sembla increïble que Déu es faci u amb la nostra humanitat fràgil, a vegades mesquina i incoherent, i que triï posar casa seva enmig dels pobres.

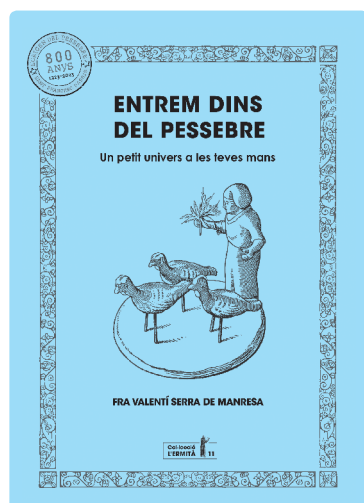
A Càritas sabem que cada informe que fem, cada xifra o cada dada expliquen la història de persones reals amb veu i ànima, persones que lluiten per recuperar la seva dignitat, els seus drets, el seu lloc en la societat. Els informes són com les estrelles: senyals en el camí que ens permeten de veure la realitat, per a interpretar-la i discernir què fer.

En aquests temps tan complexos, però, no és cap tasca senzilla. «El fort impacte de la pandèmia en les condicions de vida i la

creixent situació d'incertesa generada a inicis del 2022 per la guerra d'Ucraïna, amb l'evolució dels costos energètics i les xifres d'inflació observades en els últims mesos, provoca que el risc d'enquistament o cronificació de les situacions d'exclusió social que vam alertar amb la EINSFOESSA 2021 sigui ara molt més elevat.»

L'últim informe presentat per Càritas, «El cost de la vida i estratègies familiars per a abordar-lo», ens acosta la fragilitat i la vulnerabilitat de milers de famílies i ens parla de la precarietat de les seves vides i de les seves estratègies per a sobreviure. L'habitatge, l'alimentació i el transport es converteixen en les partides que s'emporten la major part dels ingressos de les famílies —justament, els capítols que han experimentat l'increment més elevat de preu per al conjunt de la societat—, en detriment d'altres necessitats que van empobrint les llars. Tal com expressa l'informe, «la inflació constant dels darrers mesos i la seva acusada incidència en aquests tres grups de despeses està dibuixant un escenari especialment preocupant per a les famílies amb menys recursos. La simulació de l'impacte que té la inflació en les llars amb ingressos inferiors a 1.500 euros revela que, en termes mitjans, aquestes famílies acabaran dedicant, al llarg d'aquest any, al voltant de 80 de cada 100 euros dels que ingressen per a poder subsistir». Aquestes dades, i moltes més, encara enfosqueixen més les ombres i ens fan sentir més necessitats de llum.

«Entrem dins del pessebre», un llibre per a conèixer la significació i el simbolisme de les nostres tradicions

Sabeu si el primer pessebre tenia figures? Què caracteritza el pessebre català? Quin és el moviment de les figures marcat pel calendari del pessebre? En el llibre titulat *Entrem dins del pessebre* trobarem resposta a aquestes preguntes i a molts altres aspectes curiosos sobre la tradició pessebrística a Catalunya. L'autor, arxi-

ver dels caputxins i estudiós de la cultura popular, fra Valentí Serra de Manresa, ens ofereix una descripció de les principals característiques dels pessebres bastits segons la tradició catalana i, alhora, fa una aproximació al simbolisme de les figures del pessebre amb indicacions sobre la construcció del betlem i el seu calendari. El llibre, publicat per la Col·lecció L'Ermità, ha estat glossat per Josep Mañà i Oller, professor emèrit de l'Escola Massana i expert en l'estudi de l'art pessebrístic, el capvespre del dijous 15 de desembre a la Casa dels Entremesos de Barcelona, ubicat al carrer de les Beates.

La tradició catalana defineix el pessebre com aquell conjunt de figuretes que representen el naixement de Jesucrist —amb Maria, Josep, el bou i la mula— i la seva adoració pels pastors. Etimològicament, *pessebre* ve del mot llatí *praesepe*, que, en la tradició ramadera, és la menjadora del bestiar. Enguany encetem la preparació dels actes commemoratius dels vuit-cents anys del primer pessebre vivent que sant Francesc d'Assís representà, durant la nit de Nadal de 1223, a la població italiana de Greccio, a la vall de Rieti.

Fra Valentí Serra escriu en el seu nou llibre: «Alguns segles abans de la gran popularització del pessebre que es produí a Europa al llarg de la segona meitat del segle XVIII —sobretot a partir de la creació dels betlems napolitans i provençals—, podem trobar algunes mostres força significatives d'antigues representacions pessebrístiques en els temples més emblemàtics de la cristiandat, com aquell naixement

venerat dins d'un pessebre o menjadora a la basílica de Santa Maria la Major, a Roma, on a la primera meitat del segle VII ja comptava amb un *antrum praesepe* amb una reproducció de la cova de Betlem.

En la Barcelona del segle XVIII gaudí d'una enorme popularitat el pessebre monumental que els frares caputxins construïen cada any al convent de Santa Madrona, al capdavall de la Rambla, on ara hi ha la plaça Reial. Així, el pessebre bastit l'any 1788 fou qualificat de «memorable i antic»; era un pessebre monumental elogiat per un gran nombre de visitants barcelonins; tants, que l'any 1792 es determinà de no construir-lo per a evitar l'excés de gent i el soroll a l'església conventual dels frares. Les figures d'aquest betlem monumental dels caputxins de Santa Madrona eren obra de fra Jaume dels Sants (Jaume Castelló, 1741-1811), un reputat escultor sarrianenc que havia ingressat als caputxins en una edat força madura (quan tenia 56 anys) i que, essent religiós caputxí, es mostrà un gran propagador i artista del pessebrisme, essent el primer artista que ideà, modelà i inserí en el nostre pessebre la típica figura del pescador.

L'any 1947, el caputxí Basili de Rubí, en el seu *Art pessebrístic*, tractà de manera monogràfica sobre la tècnica constructiva dels pessebres que —segons la tradició franciscano-caputxina— havien de ser decorats segons el paisatge de les nostres comarques i animats amb les figures dels pastors i els ramats de les nostres contrades. El pare Basili vindicà la construcció dels nostres pessebres populars, guarnits amb rabasses, suro, grèvol, molsa, galzeran i roc pinyolenc, i animats amb les tradicionals figuretes de «la dona que renta i la vella que fila» i el grup dels Reis d'Orient muntats no pas dalt d'enormes dromedaris o camells sinó damunt d'eugues o bé cavalcant a la catalana damunt d'àgils mules de les nostres estables.

A Catalunya, el pessebre s'ha consolidat com a part integrant de la nostra tradició, de manera que, en bastir cada any el betlem, revivim l'entranyable tradició d'expressar —en la bellesa de la simplicitat dels nostres pessebres— la visualització plàstica del naixement de Crist.

Com hem de preparar Nadal?

Romà Casanova, bisbe de Vic

Els dies previs a Nadal són molt atrafegats. Sobretot ho són per als qui han de respondre dels àpats familiars. I en això, són les mares de família les que s'emporten més tràfecs. La festa de Nadal demana menjar junts, entorn de la taula familiar. De fet, en totes les cultures els grans esdeveniments festius tenen aquesta expressió. En la nostra cultura catalana el dinar familiar nadalenc té gran arrelament, que s'ha de conservar.

Hi ha dues realitats que no poden mancar per un Nadal veritable: la joia i la caritat

Per als cristians, enmig d'una societat secularitzada, és de gran importància que es mantinguin les tradicions que giren a l'entorn del misteri de Nadal. L'acolliment en les nostres cases ha de ser una ocasió per a poder encendre una guspira de coneixement i amor a Jesús en aquells que, tot i haver rebut el missatge cristià, viuen com si ell no tingués res a dir en les seves vides; i també en molts —cada vegada més— que no tenen cap notícia de Jesús i del seu evangeli. No podem oblidar que, encara que la societat visqui un ambient secularitzat, el cor de tota persona mai no ho està, de secularitzat, perquè sempre roman en el seu cor la set de veritat, de bellesa i d'amor. I aquesta set solament pot assaciar-se amb Déu; i no amb un déu qualsevol, sinó en el rostre humà de Jesús de Natzaret, el Fill del Déu etern.

Hi ha dues realitats que no poden mancar en la nostra preparació de Nadal, si volem que aquest sigui veritable: la joia i la caritat. La primera és un distintiu dels cristians. El sant pare Francesc ens ho diu de moltes maneres: «La joia de l'Evangeli omple el cor i la vida sencera dels

qui es troben amb Jesús» (EG, 1). I això és una constant en el seu magisteri. L'alegria que il·lumina els ulls d'una persona, perquè brolla del fons del cor, és el testimoniatge que els nostres estimats esperen de nosaltres per a entrar una mica en el que s'amaga en la confessió cristiana: Ha nascut el nostre Salvador!

La caritat és imprescindible en tota realitat cristiana. El que no és amarat d'amor no serveix per a res. Una taula parada de manera festiva, adobada amb una austeritat que no fereixi els més pobres i perfumada amb la caritat dels uns pels altres, amb el cor obert a tots els homes, i de manera especial als necessitosos; una taula així, sí que manifesta Nadal. No hi pot haver ver Nadal sense compartir amb els vulnerables, perquè celebrem que el nostre Salvador ha vingut a compartir la nostra condició humana: *Jesucrist es va fer pobre per nosaltres, a fi d'enriquir-nos amb la seva pobresa* (2Co 8,9).

